

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 10P/40/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621202857
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Gibaľová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2021:6621202857.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Jankou Gibaľovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: H. bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: otec I., štátny občan Slovenskej republiky a matka H. štátny občan Slovenskej republiky, o návrhu matky na zmenu zverenia, takto

rozhodol:

I. M e n í s a rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 7P/28/2020-71 zo dňa 02.12.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05.01.2021, vo výroku o výchove a výžive maloletej H. tak, že maloletá H. s a z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky H.

II. Otec I. j e p o v i n n ý platiť výživné na maloletú H. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne.

III. Takto určené výživné j e otec p o v i n n ý zasielať k rukám matky vždy do 25.dňa toho ktorého mesiaca vopred počnúc dňom doručenia tohto rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 30.06.2021 sa matka domáhala zverenia maloletej H. do svojej osobnej starostlivosti z dôvodu, že maloletej bolo u jej vlastného otca ubližované a dcéra tam bola týraná. Otec dieťaťa býva v E., kde má aj manželku. Vzali si dcéru H. do opatery a po pol roku (25.06.2021) ju matke otec poslal, že ju nechce. Matka tiež žiadala zakázať otcovi navštevovať dcéru z dôvodu, že už raz ju uniesol, dcéra chodila do základnej školy a matka ju až po mesiaci vypátrala.

2. Otec maloletého dieťaťa sa k návrhu nevyjadril.

3. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom matky maloletého dieťaťa, výsluchom kolízneho opatrovníka, prečítaním správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, oboznámením spisov Okresného súdu Lučenec sp. zn. 9P/81/2016, 7P/28/2020 a 10P/25/2020 a zistil tento skutkový stav veci:

4. Lustráciou v Registri obyvateľov má súd preukázané, že rodičmi maloletej H. sú matka H. a otec I..

5. Výkon rodičovských práv a povinností bol upravený rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 9P/81/2016-54 zo dňa 11.01.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12CoP/27/2017-93 zo dňa 31.05.2017, ktorým súd zamietol návrh otca maloletých detí na zverenie maloletých detí H. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky X.. Maloleté deti zveril súd do osobnej

starostlivosti matky H. uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc dňom 01.01.2017 na každé dieťa zvlášť. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.07.2017.

6. Rozsudkom č.k. 10P/25/2020-56 zo dňa 07.07.2020 Okresný súd Lučenec zamietol návrh otca maloletých detí TH. na zníženie výživného na maloleté deti J. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21.08.2020.

7. Rozsudkom č.k. 7P/28/2020-71 zo dňa 02.12.2020, právoplatným dňa 05.01.2021, súd zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 9P/81/2016-54 zo dňa 11.01.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.07.2017 vo výroku II. tak, že maloleté dieťa H. zveril do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa vždy do 25.dňa toho ktorého mesiaca vopred poštou na adresu otca.

8. Podľa oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec matka maloletého dieťaťa H. bola naposledy vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 24.03.2014 do 10.10.2014, vyradená bola z dôvodu narodenia dieťaťa. Je poberateľkou rodičovského príspevku v sume 275,90 Eur a prídavku na dieťa v sume 153,- Eur.

9. Zo správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom vyplýva, že sociálne zisťovanie bolo vykonané v domácnosti matky H.. V domácnosti bola prítomná matka H., ktoré má matka z predchádzajúceho vzťahu. V domácnosti žije s p. H. aj jej partner p. Q. Rodina obýva časť staršieho rodinného domu, ktorý je v osobnom vlastníctve otca p. F.. Domácnosť pozostáva z dvoch izieb, ktoré sú zariadené starším, účelovým nábytkom. Elektrina je v domácnosti zavedená, vodu čerpajú zo studne. Vykurovanie domácnosti je zabezpečené pevným palivom. Hygiena počas sociálneho zisťovania bola na požadovanej úrovni. Náklady na domácnosť pozostávajú z úhrady elektriny v sume 24,- Eur mesačne, drevo 30,- Eur mesačne. Pani F. nevlastní žiadny hnutelný alebo nehnuteľný majetok.

Matka maloletého dieťaťa poberá prídavky na maloleté deti v sume 153,- Eur mesačne a rodičovský príspevok v sume 275,90 Eur mesačne.

Počas sociálneho zisťovania bola maloletá Iveta doma, pôsobila pokojným dojmom, bola čisto a vhodne oblečená, nejavila žiadne známky zanedbávania či týrania. Uviedla, že s otcom I. bývala v E. v jednej domácnosti s jeho priateľkou, ktorá ju bila. Podľa jej slov otec napriek tomu, že vedel o jej fyzickom týraní jeho partnerkou, uvedenú situáciu neriešil. Uviedla, že dňa 25.06.2021 prišla pre ňu do E. matka so starou matkou JH. a vlakom odcestovali spolu na W.. Maloletá uviedla, že k otcovi sa vrátiť nechce. Matka maloletej uviedla, že od septembra tohto roku maloletá nastúpi do 6. ročníka v B. Zdravotnú starostlivosť maloletej zabezpečuje Q. Úrad na základe sociálneho zisťovania konštatuje, že matka má vytvorené vhodné materiálne prostredie pre zabezpečenie riadnej starostlivosti a uspokojovanie potrieb maloletého dieťaťa.

10. Vo veci sa dňa 24.08.2021 uskutočnilo súdne pojednávanie, na ktorom matka na zverení maloletej H. do svojej osobnej starostlivosti trvala a uviedla, že dcéra bola zverená do starostlivosti otca v decembri minulého roka, ale otec aj so svojou priateľkou ju vyhodil z bytu, veci jej hodili do koša. Dcéra matke telefonovala a ona potom spolu so svojou matkou na druhý deň išla pre ňu. Otec dieťaťa spolu s priateľkou odovzdal matke dcéru na vlakovej stanici, dva dni spala u kamarátky. S dcérou boli v minulosti vážne problémy, nespávala doma, drogovala, ukradla matke peniaze, hrozil jej ústav, tri roky sa to rieši so „sociálkou“. Matka si myslela, že ak bude dcéra u otca, zmení sa to, že sa bude niekoho báť, ale to isté robila aj tam. Keď sa vrátila do domácnosti matky, zase trikrát odišla z domu, aj drogovala. Posledný mesiac však dcéra poslúcha, matke aj pomáha. Pokiaľ ide o príjem otca, dcéra matke povedala, že robí na nejakej stavbe, ale výživné neplatí.

K navrhovanému zákazu stretávania matka uviedla, že by chcela, aby súd zakázal stretávanie otca so všetkými jej štyrmi deťmi, ktorých otcom je I.š s tým, že si podá samostatný návrh na úpravu styku a pri tej príležitosti zvažuje aj podanie návrhu na zvýšenie výživného.

11. Kolíznym opatrovníkom uviedol, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec rodinu pravidelne monitoruje, s matkou spolupracuje. Správanie H. bolo také, ako ho matka popísala, úrad práce preto dohodol s matkou pobyt maloletej H., aby sa zistilo, či u maloletej ide len o pubertálne prejavy alebo prejavy psychickej poruchy. Maloletá najprv absolvuje vyšetrenie u psychiatra, ktoré je naplánované na

deň 07.09.2021. Pokiaľ ide o zverenie maloletej do starostlivosti matky, s tým kolízny opatrovník súhlasil, pretože je to v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

12. Otec maloletého dieťaťa sa na súdnom pojednávaní nezúčastnil, hoci bol riadne a včas predvolaný, pričom svoju neúčasť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami ani nepožiadaval o odročenie pojednávania. Preto súd vec prejednal v neprítomnosti otca maloletého dieťaťa podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok a § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

13. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

14. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 36 zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

16. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

19. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

20. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

23. Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

24. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

25. Súd pri rozhodovaní postupoval v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, pričom na základe vykonaného dokazovania má preukázané, že od ostatného rozhodnutia súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej H. nastala podstatná zmena pomerov na strane dieťaťa aj jeho rodičov. Otec odovzdal dieťa, ktoré bolo zverené do jeho osobnej starostlivosti, do starostlivosti matky dňa 25.06.2021, pričom maloletá bola v jeho domácnosti vystavená zlému zaobchádzaniu. Uvedené tvrdenie otec nijakým spôsobom nespochybnil ani nerozporoval, keď sa v priebehu celého konania k veci nevyjadril a zostal nečinný.

26. Na základe vykonaného dokazovania má súd za to, že zverenie maloletej H. do starostlivosti matky je v záujme maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa súd vychádzal zo správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom, v ktorej je preukázané, že matka má vytvorené podmienky na výchovu a starostlivosť o dieťa. Rovnako súd prihliadol aj na názor maloletej H., ktorá vyjadrila želanie byť zverená do starostlivosti matky. Preto súd návrhu matky vyhovel a zveril maloletú lvetu do jej osobnej starostlivosti.

27. Pokiaľ ide o zmenu rozhodnutia o výživnom k maloletemu dieťaťu, v tejto súvislosti je nevyhnutné zdôrazniť, že každý z rodičov je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletemu dieťaťu. Rozoznáva sa niekoľko foriem vyživovacej povinnosti. Vyživovacia povinnosť sa môže plniť osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou je poskytnutie vecných plnení ako napríklad bývanie alebo stravovanie. Treťou formou vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažný príspevok na uhrádzanie potrieb maloletého. Rodič, ktorý sa o maloletého osobne stará, poskytuje maloletemu prevažne vecné plnenie výživného, ako aj osobnú starostlivosť o maloletého. Naopak rodič, ktorý sa o dieťa nestará, prispieva na jeho výživu poskytnutím peňažného plnenia formou výživného. Pre určenie výšky výživného je smerodajná životná úroveň každého rodiča, pretože dieťa má právo podieľať sa na jeho životnej úrovni.

28. Súd zaviazal otca na platenie výživného v minimálnom rozsahu, t.j. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona v zmysle § 62 ods. 3 zákona o rodine. Podľa obsahu spisového materiálu je otec maloletého dieťaťa zamestnaný ako údržbár na hlavný pracovný pomer, jeho príjem však činí 14.600 Kčs brutto (t.j. cca 490,- Eur netto), pričom má vyživovaciu povinnosť k 6 maloletým deťom. Nie je vlastníkom žiadneho nehnuteľného majetku. Matka maloletého dieťaťa má vyživovaciu povinnosť k 7 maloletým deťom a príjem 428,90 Eur mesačne, spočívajúci v rodičovskom príspevku a prídavku na maloleté deti. Matka si bude plniť vyživovaciu povinnosť k dieťaťu nielen osobnou starostlivosťou, ako aj poskytovaním ubytovania a stravovania pre dieťa.

29. Výška výživného predstavuje zákonné výživné, ktoré je každý z rodičov povinný platiť bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Minimálny rozsah výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona vyplýva z ustanovenia § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a od 01.07.2021 predstavuje sumu 29,87 Eur. Súd otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej lvetu odo dňa doručenia tohto rozsudku. Zároveň súd rozhodol o splatnosti a spôsobe platenia výživného.

30. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.